

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 2. De formâ Electionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

“canonicè ordinare.” *Cir. cap. pro defectu.* Eo autem negligente jus eligendi ad alium Superiorem, & sic gradatim usque ad ipsum summum Pontificem devolvitur.

Quæres *undecimo.* A quo termino tempus trimestris currere incipit? *R.* Menses faciendæ electioni concessi currunt à die mortis Pastoris. *Gloss. in can. postquam. 11. dist. 50.* Vel potius ab horâ mortis, & vacationis scientia; tempus enim electioni definitum non continuum, sed utile esse debet, unde dies, in quibus fuit impedimentum, numerandi non sunt. *Cap. quia diversitatem. 5. de concess. prebend.*

Quæres *12mo.* An præviè ad electionem capitulationes, ut vocant, fieri possint, hoc est, an electores, antequam eligant, de certis articulis, quos omnes promittunt sub juramento se servaturos, si in Prælato eligantur, convenire valeant? *R.* *1mo.* Si in articulis illis eligendo Prælato solummodò injungatur observantia illorum, ad quæ ex pastoralis suo officio aliàs tenetur, similes capitulationes illicitæ non sunt, sed ju-

ramentum adjectum validum est & servandum. *Arg. cap. 1. de jurejur. in 6.*

2do. Si illi articuli sint in præjudicium liberæ administrationis, dignitatis, bonorum ad mensam Prælati spectantium, omnes tales capitulationes sunt invalidæ, & juramenta iisdem adjecta neque in foro externo neque in foro conscientie obligantia. *Cir. cap. 1. de jurejurand. in 6. cap. sicut nostris. 27. de jurejurand. junct. gloss. verb. reducas.* Et constitutiones speciales S. Pii V. & Gregor. XIII. similes capitulationes sub gravissimis pœnis prohibuerunt & irritarunt. At nostris temporibus Innoc. XII. in constitutione, quæ incipit: *Ecclesia. 1695. 22. 7bris* promulgata præcedentium Pontificum constitutiones innovando ejusmodi capitulationes, pactiones, concordata, sub gravissimis pœnis, earum reservatione & actorum irritatione prohibuit. Post electionem factam similes capitulationes cum electo inire non prohibuit, illas tamen post electionem initas Pontifex judicio Sedis Apostolicæ submitti, eorumq; executionem ante Pontificis confirmationem suspensam esse præcepit.

§. Secundus.

DE

Forma Electionis.

Quæres *primo.* A quibus instituenda dies electionis? *R.* Mortuo Prælato Capitulares, qui præsentés, in Capitulo convenire, diem electionis capitulariter constituere, eumq; Electoribus absentibus per literas vel nuntium

specialiter intimare debent. *Cap. cum inter. 18. de election.* Quòd si non sciat, ubi Capitulares absentes morentur, citatio per edictum generale ad valvas Ecclesiæ faciendâ est. Etsi autem Capitulares præsentés absentibus etiam coar-

stando

Stando tempus à jure concessum terminum præfigere possint, ad hoc tamen duo requiruntur, imprimis ut duæ partes Capituli conveniant; tota enim vis Capituli vel Collegii penes duas partes consistit, quamvis, postquam Capitulum congregatum, sufficiat, quòd major pars congregatorum consentiat. Deinde ut justa adsit causa, quare terminus à jure concessus restringatur; sicut autem ob utilitatem Ecclesiæ tempus, intra quod electio celebranda, restringi, ita & prorogari potest, si aliquis ex Electoribus ob justum impedimentum tam citò ad electionem accedere non possit.

Arg. cit. cap. ne pro defectu, 41. de election.

Quæres secundo. Quinam absentes citandi? *R.* Omnes Capitulares, qui debent, volunt, & interesse possunt. *cap. quia propter, 42. de election.* Si modò absque Ecclesiæ periculo vocari & expectari possint. *Cap. quod sicut, 28. de election.* Longa enim mora est in electionibus valdè suspecta, imò sæpè damnosa. *Cap. cum inter, cit.*

Quæres tertio. Quòd si aliqui contempti, hoc est, ad electionem non vocati? *R.* Si unus vel plures contempti, cum potuerint & debuerint vocari, vel non ita vocati, ut commodè accedere possent, facultatem habent contemptum prosequendi, sive apud Superiorem agendi, ut electio rescindatur. *Cap. quod sicut, cit.* Licet contemptus unus solus extiterit, cum plus in talibus consuevit contemptus unius obesse, quàm multorum contradictio in præsentem. *Cap. bona, de election.* Electio tamen non est ipso jure irrita, si duæ partes Capitula-

rium non abfuerint. *Cap. Ecclesia, 57. de election.* Quare contemptus vel non vocatus ob bonum pacis electionem ratam habere potest. *Cit. cap. quod sicut, & cap. Ecclesia.*

Quæres quarto. An evolutò termino electioni præfixo præsentibus non expectatis ulterius absentibus ad electionem procedere possint? *R.* Affirm. Quamvis sint numero pauciores; ii enim, qui jus eligendi habent, sed electioni interesse vel possunt & nolunt, vel volunt & non possunt, non censentur de numero Electorum, sed tota potestas Capituli in aliis præsentibus residet. *cit. cap. quod sicut.* Licet unus solùm esset præsens, qui quidem ob notam ambitionis seipsum eligere non possèt, alium tamen habilem nominare vel in alium compromittere valeret, à quo compromissario in Prælatum validè nominaretur.

Quæres quinto. An si exortà dissensione aliqui ex Capitulo egrediantur, alii pergere, & electionem perficere possint? *R.* 1mo. Si duæ partes Capitularium maneat, isti sine aliis exeuntibus electionem perficere possunt. 2do. Si major pars Capituli maneat, aliis absque necessitate recedentibus, probabiliter ulterius procedere potest. *Gloss. in cit. cap. cum inter. de electione. Verbo Capituli.* Cujus ratio est, quia ibi Capitulum est, ubi est major ejus pars, & major pars potest constituere procuratorem, qui dicitur Capituli Procurator. Deinde postquam Capitulum legitime congregatum, majoris partis judicium prævalet. *Cap. 1. de his que fiunt à major. part. Capituli.* Si major pars exeat, reli-

qui pergere non possunt, quia si inter Capitulares dissensio, ibi est Capitulum, ubi major pars juxta *Gloss. cit.* nisi terminus à jure præfixus instaret, aut speciale in mora periculum esset; in his enim casibus pars minor in Capitulo manens eligere potest.

Quæres sexto. An infirmus, qui ad locum electionis venire nequit, suum votum dare possit? R. Si aliquis in civitate vel monasterio, ubi electio peragitur, infirmitate detentus sit, ut ipsemet accedere nequeat, & interim in propria persona suffragium dare velit, scrutatores, si fieri potest, ad illum accedere debent.

Quæres septimo. An absens vel infirmus suffragium ad Capitulum mittere possit? R. Negat. quia non ante electionem, sed in electione singulorum vota sunt inquirenda. *Cap. si quis justo. 46. de elect. in 6.* Cæterum in electione v. g. Regularium, in quibus forma scrutini exactè non servatur, sed schedæ subsignatæ in urnam vel calicem mittuntur, non obstat suffragium scriptum ab absente vel infirmitate detento mitti ad Capitulum.

Quæres octavo. An absens vel infirmus Procuratorem constituere valeat? R. Capitularis absens vel infirmus vices suas uni de ipso Collegio committere potest. *Cap. quia propter. 42. de election.* Debet autem Procurator, si opus fuerit, & impedimentum absentis incognitum, jurare in animam committentis. *Cit. cap. quia propter.* Adeoque ad taliter jurandum speciale mandatum habere debet. *Gloss. in cap. penult. de election. in 6. verb.*

detentus. Capitulum tamen etiam Procuratorem extraneum admittere potest, quia quod unus de Collegio constitui debeat in Procuratorem, favor est Capituli, cui renunciari potest.

Quæres nono. An plures Procuratores constitui possint? R. Affirm. Dummodò constituatur quilibet in solidum, qui si simul ad votum præstandum concurrunt, melior est conditio præoccupantis, “si ambo concurrant, & postulent se admitteri, audire eos non expedit, quia possent vota sua dirigere in diversos, & quod ab eis hoc in casu fieret, non valeret, sed is admittendus duntaxat, quem Capitulum vel pars major eligerit, vel si concordare nequeant, is qui primò in instrumento velleritis procurationis extiterit nominatus” *Cit. cap. si quis justo. de election. in 6.*

Quæres decimo. Quæ Procuratoris potestas? R. 1mo. Cùm unus est Procurator simpliciter constitutus, si is unum suo, & alium domini sui nomine in scrutinio nominandum duxerit, nihil agit: nisi de certa eligenda persona sibi dominus dederit speciale mandatum, tunc enim in illam ejus, & in aliam suo nomine licitè poterit consentire. *Cit. cap. si quis justo. §. porro.*

2do. Si mandatario sit nominata certa persona, quam eligere debeat, potest alium substituere, si autem certa persona non sit nominata, subdelegare nequit, quia industria personæ electa censetur.

Quæres undecimo. Quo loco & tempore Capitulum electionis servandum? R. 1mo. Intra ambitum Ecclesiæ viduatæ, vel in Choro, vel in loco capitulari, vel

in

in alio conclavi honesto. *Cap. cum nobis. 19. cap. quod sicut 28. cap. in causis. 30. de elect.* At si Capitulares in loco Ecclesie convenire nequeant, in alio loco conventionaliter convenire non prohibentur.

2do. Extra casum necessitatis tempore diurno facienda est electio. Colligitur ex *cap. quia propter. 42. de elect.* Ubi electiones clandestinæ reprobantur. *Argum. cap. consuluit. 24. de officio deleg.* Ubi judicia in tenebris exerceri prohibentur; quia juxta testimonium Veritatis: Qui malè agit, odit lucem.

Quæres duodecimo. Quænam immediate præcedunt electionem? R. 1mo. Vacante maximè Ecclesiâ Cathedrali an-

te electionem à Clero & populo supplicationes precesque fiunt, quibus bonum à DEO Pastorem valeant impetrare. Juxta præscriptum *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 1. 2do.* Die electionis legitur Missa de Spiritu Sancto, sub qua juxta aliquarum Ecclesiarum consuetudinem omnes Electores, etiam Clerici, communicant. 3tio. Datur signum campanæ ad congregationem Capitularem. 4to. In Capitulo recitatur Hymnus: Veni Creator. *Cap. cum terra. 14. de election.* 5to. Demùm à Præside de non admittenda persona inhabili, & de non excludenda persona habili publica fit protestatio.

§. Tertius.

Qui eligere possint?

Quæres primo. Ad quem pertinet jus eligendi? R. Ad congregationem sive Collegium Ecclesiasticum, cui Pastor quaritur. *Can. Congregatio. fin. caus. 16. q. 7. can. Abbatem. 3. & 4. caus. 18. q. 2. cap. cum terra. 14. de election.*

Quæres secundo. Quid est Collegium? R. Interdum in una Ecclesia plures sunt Clerici, ut personæ singulares, diversis officiis & ministeriis destinati, quamvis uni Rectori subjecti, sic in Ecclesia aliqua parochiali Sacellani & Chori-Socii sub uno parcho sunt, & hi corpus unum seu Collegium non faciunt, ideoque nec commune sigillum habere possunt. *Cap. dilecta. 14. de excessib. Prælator. junct. gloss.* Nec sunt unum corpus, nec communem Procuratorem constituere valent. Inter-

dum sunt plures ut fratres, facientes unam congregationem seu Collegium, quæ dicitur Ecclesia collegiata, cujus caput Prælatus est, qui à congregatione seu Collegio eligi debet.

Quæres tertio. Quot personæ ad Collegii constitutionem requiruntur? R. 1mo. Ut Collegium vel congregatio constituatur, ad minus tres personæ requiruntur. *L. Neratius. 85. ff. de verb. signif.* 2do. Si Collegium ex personis minimum tribus constitutum sit, & unus moriatur, vel de societate abeat, manet Collegium, sed quodammodo imperfectum, & potest tunc unus alterum in Prælatum eligere, si is consentiat, si autem unus solus maneat, non erit Collegium actu, jus tamen Collegii in ipso persistet, do-

E 3 nec